

ПРЕДВАРИТЕЛНА ОЦЕНКА
НА
ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ
НА ОБЩИНА ГАБРОВО
ЗА ПЕРИОДА 2014 – 2020 ГОДИНА

Доклад

Изготвен от Проксима Консулт ЕООД

Оценител: Камелия Калоянова

София, януари 2014 г.

Съдържание:

Въведение	3
1. Принципи и обхват на предварителната оценка	4
2. Външна съгласуваност.....	6
3. Екологична оценка на Общинския план за развитие на община Габрово 2014-2020.....	10
4. Вътрешна съгласуваност	11
5. Индикативна финансова таблица	14
6. Индикатори за оценка и наблюдение на плана	15
7. Действия по наблюдението, оценката и актуализацията на плана	16
8. Действия за прилагане принципа на партньорство и осигуряване на информация и публичност.....	16
9. Програма за реализация на Общинския план за развитие	17

Въведение

Общинските планове за развитие са елемент от йерархичната система от документи за стратегическо планиране и програмиране на регионалното развитие, регламентирани със Закона за регионалното развитие (ЗРР).

Общинският план за развитие (ОПР) като стратегически документ обвързва сравнителните предимства и потенциал за развитие на местно ниво с ясно дефинирана визия, цели и приоритети за постигане на стратегически цели, свързани общо от стремежа към по-висок жизнен стандарт на хората в общината и устойчиво развитие. Съответствието на общинския план за развитие с изискванията, залегнали в стратегическите насоки и законодателството на ЕС в областта на регионалната политика, се отнася до това, в каква степен плановият документ, разработен и прилаган на местно ниво, отразява общия европейски контекст на политиката за балансирано и устойчиво развитие на регионите и местните общности в ЕС.

В съответствие с чл. 32 на ЗРР, при разработването на Общински план за развитие задължително се извършва предварителна оценка. Тя включва:

- 1) оценка за социално-икономическото въздействие на ОПР;
- 2) екологична оценка по реда на ЗООС.

Анализите и независимите оценки за адекватност и реалистичност на определените цели и приоритети на Общинския план за развитие на Община Габрово за периода 2014-2020 г. и на необходимите ресурси и действия за реализацията му в рамките на предварителната оценка на въздействието му върху социално-икономическото развитие, допринасят за подобряване качеството на плана и способстват за бъдещото му ефективно и ефикасно изпълнение. Предварителната оценка на социално-икономическото въздействие служи и като база за сравнение и дава ориентири за извършване на надеждна междинна и последваща оценка за резултатите от изпълнението на ОПР за периода 2014-2020 година.

Чрез обобщен анализ и препоръки от независим екип експерти се цели постигане на реалистична обосновааност на плана, който дефинира и определя политиката за балансирано и устойчиво социално-икономическо развитие на общината през разглеждания период.

Оценката има за задача да установи дали планът е съобразен с целите и приоритетите на политиката за социално-икономическо сближаване на Европейския съюз и Националните стратегически документи за регионално развитие, като ОСР на област Габрово 2014-2020, РПР СЦР 2014-2020, НСРР 2012-2022 при спазване разпоредбите на Закона за регионалното развитие, Правилника за прилагане на ЗРР и Методически указания за разработване на Национална стратегия за регионално развитие (2012-2022 г.), Регионални планове за развитие на районите ниво 2 (2014-2020 г.), Областни стратегии за развитие (2014-2020 г.), Общински планове за развитие (2014-2020 г.).

1. Принципи и обхват на предварителната оценка

Принципи на оценката

Предварителната оценка се базира на следните основни принципи:

Адекватност - оценката изследва съответствието на постигнатите резултати с заявените нужди, очаквания, както и връзките с документите и политиките на общо Европейско ниво;

Релевантност като принцип покрива анализ на целите и тяхната адекватност на социално-икономическия контекст през оценявания период. Оценят се въпроси като концентрация върху най-належащите потребности и важни елементи, които ще ускорят и подобрят развитието, напр. иновации;

Ефикасност - анализирана е връзката между планираните ресурси и очакваните резултати по цели и направления;

Ефективност - анализът се концентрира върху оценка на приноса на приоритетните направления и цели за удовлетворяване на идентифицираните проблеми, очаквания и нужди;

Устойчивост на резултатите - направена е преценка до каква степен може да се очаква, че предвидените приоритетни направления и цели в развитието ще запазят своята релевантност към хоризонта на програмния документ, в съответствие с предвиденото финансово осигуряване.

Основни дейности и обхват:

Последователно беше направен преглед и оценка на всички части на Общинския план за развитие на община Габрово за периода 2014-2020: аналитична част, SWOT анализ, стратегия.

Предварителната оценка е част от самия процес на разработване на Общинския план за развитие на община Габрово за периода 2014-2020 г. Предмет на оценката бяха следните аспекти на плановия документ:

1. Оценка на обхвата и фокуса на анализа на актуалните тенденции и процеси, проблеми и потенциал на икономическото, социалното, инфраструктурното и екологичното развитие на Община Габрово;
2. Оценка на съответствието и обвързаността на SWOT анализа със социално-икономическия анализ и с дефинираните цели и приоритети за развитие на Общината;
3. Оценка на реалистичността и приложимостта на визията, целите и приоритетите за развитие на Община Габрово за периода 2014-2020 г., интегрираността и взаимодействието между отделните приоритети и стратегически цели, както и тяхното съответствие и обвързаност с релевантните стратегически документи на областно, регионално, национално и европейско ниво;
4. Преценка на обема и ефективността на предвидените финансови ресурси за постигането на целите Общинския план за развитие за периода 2014-2020 г. и обосноваването на разпределението им спрямо заложените цели и приоритети;
5. Анализ на уместността, яснотата и броя на индикаторите за наблюдение и оценка

на изпълнението на ОПР за периода до 2020 г., включително по отношение на информационното му осигуряване. Оценката на предложените целеви стойности по конкретни индикатори следва да обхваща и методиката за изчисляването и определянето на съответните стойности;

6. Оценка на описаните действия и механизми за наблюдение, оценка и актуализация на ОПР, включване на партньорите в процеса на тяхното разработване и изпълнение, както и дейностите за информационно осигуряване и публичност на плана.

7. Оценка на описаните действия и механизми за наблюдение, оценка и актуализация на ОПР, включване на партньорите в процеса на тяхното разработване и изпълнение, както и дейностите за информационно осигуряване и публичност на плана.

Общинският план за развитие на община Габрово е разработен като средносрочен документ за периода 2014-2020 г., с помощта на който се определят целите и приоритетите за развитие на общината, както и ресурсите за неговата реализация. Негова основна цел е да бъде практическо средство и методическо ръководство за управление на общината с участието на всички заинтересовани страни в рамките на местното развитие.

Обект на предварителната оценка са следните съставни части на ОПР на община Габрово:

- I. Анализ на икономическото и социално развитие на община Габрово
- II. Визия, цели и приоритети
- III. Индикативна финансова таблица
- IV. Индикатори за оценка и наблюдение на плана
- V. Действия по наблюдението, оценката и актуализацията на плана
- VI. Действия за прилагане принципа на партньорство и осигуряване на информация и публичност
- VII. Програма за реализация на Общинския план за развитие

Заключение:

В ОПР на Община Габрово за 2014 – 2020 г. са разработени и включени всички задължителни части за този планов документ в съответствие с ППЗРР и Методическите указания на МРР.

2. Външна съгласуваност

Оценката на външната съгласуваността на Общинския план за развитие на Община Габрово има за задача да установи дали планът е съобразен с целите и приоритетите и политиката за социално-икономическо сближаване и развитие и екологичната политики на европейско, национално, регионално, областно и местно ниво.

Оценка на съответствието на ОПР на община Габрово 2014-2020 с европейската, националната и регионалната политика в областта на регионалното развитие.

От особено важно значение е общинският план за развитие да бъде разработен и прилаган като част от общата система за стратегическо планиране и програмиране на регионалното развитие, установена със законодателните разпоредби и в рамките на националната политика за регионално развитие. С разработването на плана е необходимо също така да се постигане и хармонизация с регионалната и Кохезионната политика в ЕС.

В тази връзка една от основните задачи на извършената предварителна оценка е да прецени съответствието и релевантността на проекта на Общински план за развитие на Община Габрово (2014-2020) със следните стратегически документи:

- Стратегията Европа 2020;
- Национална стратегия за регионално развитие за периода 2012 – 2022 г.
- Регионален план за развитие на Северен-централен район за планиране 2014-2020;
- Областна стратегия за развитие на област Габрово 2014-2020;

Съгласно Закона за регионалното развитие и Методическите указания, одобрени със Заповед № РД-02-14-2402/22.11.2011 г. на Министъра на регионалното развитие и благоустройството, Общинският план за развитие следва да интегрира в значителна степен стратегическата рамка на ЕС за икономическо, социално и териториално сближаване и регионално развитие след 2013 г., основаващи се на общия стремеж за интелигентен икономически растеж чрез технологично обновяване и иновации, развитие на знанията и уменията, устойчивото развитие на базата на използване на "зелена" енергия и технологии и постигане на социална интеграция и социално включване.

В същите указания е препоръчано основните приоритетни области и целите на Стратегията "Европа 2020" да намерят отражение в приоритетите на плана. Четирите приоритетни области на Стратегията "Европа 2020" са "Създаване на условия за развитие на местни общества на знанието", "Подпомагане развитието на вътрешния потенциална местната икономика и пазари", "Развитие на местния пазар на труда" и "Подкрепа на устойчивото развитие на местната общност и територията".

В своята стратегическа част, ОПР на Община Габрово 2014 -2020 г. отразява гореспоменатите приоритети, като залага визия, цели, приоритети и конкретни проектни предложения, в духа на Стратегията Европа 2020, пречупени през локалните нужди и потенциали.

Предвид географското разположение на Община Габрово, добре развиващите се МСП и наличието на висше училище, в стратегическата част би могло да се акцентира допълнително върху внедряването на иновации в икономиката и други сфери. Това би могло да стане и чрез допълнителни съгласувани документи в процеса на реализация на ОПР.

Съответствието на целите с целите на другите стратегически документи е отразено в Таблица 1.

Таблица 1: Оценка на съответствието на стратегическите цели на Общинския план за развитие на община Габрово 2014-2020 със стратегическите цели на документите за регионално развитие на областно, регионално и национално ниво.

Общински план за развитие на община Габрово 2014-2020	ОСР на област Габрово 2014-2020	РПР на СЦР 2014-2020	НСРР 2012-2022
<p><u>Стратегическа цел 1:</u> Стимулиране на икономическия растеж и повишаване конкурентоспособността на бизнеса в община Габрово.</p>	<p><u>Стратегическа цел 1:</u> Реализиране на местната икономика</p>	<p><u>Стратегическа цел 1:</u> Икономическо сближаване - достигане на средните нива на заетост, производителност на труда и приложение на иновации в икономиката, характерни за районите от Дунавското пространство.</p> <p><u>Стратегическа цел 4:</u> Опазване на околната среда, съобразно предизвикателствата на климатичните промени и прилагане на европейските и национални стандарти за ограничаване на замърсяването и енергоемкостта и стимулиране използването на енергия от възобновяеми източници.</p>	<p><u>Стратегическа цел 1:</u> Икономическо сближаване в европейски, национален и вътрешнорегионален план чрез развитие на собствения потенциал на районите и опазване на околната среда.</p>
<p>Стратегическа цел 2: Постигане на социално развитие, сближаване и създаване на възможности за</p>	<p>Стратегическа цел 3: Постигане на социално сближаване чрез създаване на условия за</p>	<p>Стратегическа цел 2: Социално сближаване - преодоляване на междурегионалните и вътрешнорегионални различия в социалната сфера и ограничаване</p>	<p><u>Стратегическа цел 2</u> Социално сближаване и намаляване на регионалните диспропорции в социалната сфера чрез създаване на</p>

пълноценен и достоен начин на живот.	развитие и реализация на човешкия капитал.	на риска от социална изолация и бедност	условия за развитие и реализация на човешкия капитал.
<u>Стратегическа цел 3:</u> Постигане на устойчиво и балансирано развитие и добро управление в община Габрово.	<u>Стратегическа цел 2:</u> Устойчиво балансирано развитие на територията.	<u>Стратегическа цел 3:</u> Териториално сближаване – свързаност и балансирано, интегрирано и устойчиво развитие на територията и населените места	<u>Стратегическа цел 3:</u> Териториално сближаване и развитие на трансграничното, междурегионалното и транснационалното сътрудничество.
	<u>Стратегическа цел 2:</u> Устойчиво балансирано развитие на територията.	<u>Стратегическа цел 3:</u> Териториално сближаване – свързаност и балансирано, интегрирано и устойчиво развитие на територията и населените места	<u>Стратегическа цел 4:</u> Балансирано териториално развитие чрез укрепване на мрежата от градове-центрове, подобряване свързаността в районите и качеството на средата в населените места.

Видно от таблицата, стратегическите цели на Общинския план за развитие на община Габрово 2014-2020 определя общата рамка и насоките за регионално развитие на общината, като целите са съобразени изцяло с целите, залегнали в стратегическите и планови документи на национално, регионално и областно ниво.

В съответствие с оценения собствен потенциал и възможностите за развитие на общината, в плана са изведени приоритети и специфични цели, които имат конкретно териториално измерение и ще имат реално въздействие за постигане на устойчив икономически растеж и балансирано социално развитие при поддържане на екологичното равновесие на територията.

Съотносимостта на приоритетите на Общинския план за развитие на община Габрово 2014-2020 с приоритетите на областните, регионалните и националните стратегически документи е представено в Таблица № 2.

Таблица 2: Съгласуваност на приоритетите на Регионалния план за развитие на СЦР 2014-2020, Областната Стратегия за развитие на област Габрово 2014-2020 и Общинския план за развитие 2014-2020

Общински план за развитие на община Габрово 2014-2020	ОСР на област Габрово 2014-2020	РПР на СЦР 2014-2020
<p><u>Стратегическа цел 1</u> <u>Приоритети:</u></p> <p>1. Стимулиране развитието на иновациите и създаване на условия за партньорства. 2. Разширяване икономическия профил на община Габрово. Насърчаване на традиционните и развитие на нови икономически дейности. 3. Подкрепа жизнеспособността и конкурентоспособността на МСП.</p>	<p><u>Стратегическа цел 1:</u> <u>Приоритети:</u></p> <p>Подкрепа за иновационните и инвестиционните дейности за повишаване конкурентоспособността на МСП. Развитие на туризъм, културни и творчески индустрии чрез рационално използване и развитие на природните дадености, културно-историческото наследство и традиции.</p>	<p><u>Стратегическа цел 1:</u> <u>Приоритети:</u></p> <p>1. Развитие на устойчива конкурентоспособна икономика основана на знанието, иновациите и новите технологии</p>
<p><u>Стратегическа цел 2:</u> <u>Приоритети:</u></p> <p>4. Развитие на човешкия капитал и насърчаване ученето през целия живот. 5. Повишаване качеството и доразвитие на социалната инфраструктура и разширяване достъпа до обществени услуги. 6. Осъвременяване, подобряване и разнообразяване на културната среда.</p>	<p><u>Стратегическа цел 3:</u> <u>Приоритети:</u></p> <p>6. Предоставяне на по-качествени обществени услуги, вкл. такива за интегриране на уязвими групи. Осигуряване на възможности за заетост и активно включване на пазара на труда. Насърчаване на социалното приобщаване.</p>	<p><u>Стратегическа цел 2</u> <u>Приоритети</u></p> <p>1. Изграждане на устойчив и развит пазар на труда 2. Подобряване на човешкия капитал.</p>
<p><u>Стратегическа цел 3:</u> <u>Приоритети:</u></p> <p>7. Подобряване на инфраструктурната свързаност в община Габрово и доразвитие на системите за опазване на околната среда на принципа на ресурсната ефективност; 8. Провеждане на активна политика от община Габрово за устойчива енергия и намаляване на въглеродния отпечатък. 9. Обновяване и благоустрояване на жизнената среда.</p>	<p><u>Стратегическа цел 2:</u> <u>Приоритети:</u></p> <p>3. Развитие на базисна инфраструктура за подобрена свързаност и мобилност. 4. Развитие на инфраструктурата за опазване на околната среда, опазване на биологичното разнообразие и внедряване на екологосъобразни технологии. 5. Подобряване на жизнената среда в градовете и малките населени места.</p>	<p><u>Стратегическа цел 3:</u> <u>Приоритети:</u></p> <p>3.1. Изграждане на приоритетни инфраструктурни коридори и прилежащите им съоръжения. 3.2. Интегрирано и устойчиво развитие и укрепване на полицентричната мрежа от селища 3.3. Подобряване на трансграничното сътрудничество</p>

<p>10.Опазване, възстановяване и поддържане на биологичното и ландшафтното разнообразие. Управление на риска от природни бедствия.</p> <p>11.Поддържане на високо ниво на административния капацитет, въвеждане на иновации и въвличане на гражданите в процеса на планиране и управление</p>	<p>6.Укрепване на административния капацитет и развитие на сътрудничество за европейско териториално сближаване.</p>	
		<p><u>Стратегическа цел 4</u> <u>Приоритети</u> 4.1. Околна среда и ресурси – опазване и ефективност. 4.2.Развитие на нисковъглеродна икономика, смекчаване на последствията и адаптиране към климатичните промени</p>

В Областната стратегия за развитие на област Габрово 2014-2020 година са включени стратегически насоки за разработване на целите и приоритетите на общинските планове за развитие, които са взети под внимание при разработването на ОПР 2014-2020 на Община Габрово.

3. Екологична оценка на Общинския план за развитие на община Габрово 2014-2020.

Екологичният компонент в оценката оценява доколко стратегията за развитие на общината, определена с плана, съответства на стратегията за опазване на околната среда и на критериите за ефективност на политиката за опазване на околната среда.

Екологичният компонент следва да отразява системата от 7 стратегически екологични индикатора, заложи в Конвенциите от Рио и очакваните/заложи промени по всеки показател за периода на действие на плана, а именно:

- ☞ Относителен дял на антропогенно натоварените територии (инфраструктура, селища, промишлени обекти);
- ☞ Съотношение между горските, земеделските и урбанизираните територии;
- ☞ Емисии на парникови газове (приравнени към CO₂ еквивалент) на жител от населението;
- ☞ Разходи за дълготрайни материални активи с екологично предназначение;
- ☞ Разходи за дълготрайни материални активи с екологично предназначение на човек от населението“;
- ☞ Дял от територията на териториалната единица с висок риск от ерозия;

- ⇒ Степен на постигане на националните цели за използване на възобновяеми енергийни източници и енергийна ефективност.

По отношение на екологичната оценка при изпълнението на плана следва да се имат предвид следните изисквания:

1. Инвестиционни предложения/планове, програми или проекти, за които се изисква ОВОС/ЕО (по реда на глава шеста на ЗООС) и оценка за съвместимостта с предмета и целите на опазване на защитени зони (по реда на ЗБР) да се одобряват по реда на съответния специален закон само след произнасяне с акт за съгласуване от компетентните органи по околна среда и при съобразяване с препоръките от извършените оценки, както и с условията в съответния акт.

2. При реализацията на съответните дейности да се вземат предвид границите и режимите на всички защитени по реда на специален закон територии и зони, като:

- ⇒ зоните за защита на водите по реда на чл.119а от Закона за водите и предвидените за тях мерки за опазване в Плана за управление на речните басейни (ПУРБ) в Дунавски район;
- ⇒ паметниците на културата и на техните охранителни зони;
- ⇒ защитените територии, определени със ЗЗТ, заповедите за обявяването им и с утвърдените планове за управление;
- ⇒ защитените зони: обявени със заповед по чл. 12, ал. 6 от ЗБР; включени в списъка по чл. 10, ал. 4 от ЗБР, обнародван в „Държавен вестник“; разгледани и одобрени по принцип от Националния съвет по биологичното разнообразие, независимо дали са отложени за допълнително проучване и разглеждане, или са включени в списъка по чл. 10, ал. 3 от ЗБР за внасяне в Министерския съвет за приемане;
- ⇒ санитарно-охранителни зони, водите в зоните за съществуващо и перспективно ползване (зони за къпане и др.).

3. Да се спазват правилата на добри земеделски практики (в т.ч. „Правила за добрите земеделски практики“, одобрени със Заповед на МЗХ) и фермерски практики;

4. Контрол върху прилагането на торове и препарати, вкл. прилагане на задължителните за земеделските стопани по нитратната директива общи и допълнителни мерки и мерки при съхранение на азотосъдържащи торове, (органични и минерални/неорганични) по „Програма от мерки за ограничаване на замърсяването с нитрати от земеделски източници в уязвимите зони“ (приета със Заповед на МОСВ и МЗХ) следва да се извършва.

5. При проектиране на обекти в зони в риск от ерозия, свлачища, срутища, наводнения следва да се предвидят мерки за предотвратяване на тези процеси.

4. Вътрешна съгласуваност

Извършеният преглед на Анализа на икономическото и социалното развитие на община Габрово показва, че анализът обхваща всички сфери на социално-икономическия живот в общината. Анализът е разделен на няколко части и включва следните области:

- Обща характеристика/профил на община Габрово, който включва исторически данни за общината, местоположение, природни ресурси и геостратегически позиции.
- Състояние на местната икономика, която част съдържа обща характеристика на икономиката, сравнена по големина и по икономически дейности, инвестиции, наети лица, пазар на труда и средна работна заплата, както и описание на отделните сектори – промишленост, строителство, туризъм и селско стопанство.
- Развитие на социалната сфера и човешки ресурси, в която част е направено описание на демографските характеристики на общината, посочени са основните тенденции в развитието и броя и структурите на населението, направен е анализ на населението по възраст, пол, образование. В тази част на анализа е направен обстоен преглед на жилищния сектор – сграден фонд, жилищен фонд. В този раздел на анализа е направен анализ на социалната инфраструктура – здравеопазване, образование, социални услуги. Отделено е вниманието на културата, като са описани подробно културните институции и организации, културния календар и културната програма на общината, както и на движимото и недвижимото културно наследство. В сектора “Развитие на социалната сфера и човешките ресурси” е направен анализ и на спортните и младежките дейности, развивани на територията на общината.
- В частта “Устройство на територията” е анализирано развитието на селищната мрежа и териториално-урбанистичната структура на ниво община и ниво град, като и са разгледани проблемите на устройственото планиране.
- В частта “Инфраструктурно развитие свързаност и достъпност на територията” е анализирана транспортната инфраструктура и мрежа в общината, както и останалите комунални сектори - водоснабдяване и канализация, реки, язовири, съобщителни системи, топлофикационни мрежи, газификация. В частта “Екологично състояние и рискове” е направен анализ на няколко екологични компонента – качество на атмосферния въздух, качество на водите, качество на почвите, отпадъци, зелена система в населените места, защитени територии, територии в риск (свлачища) и акустика на средата. В анализът е обърнато внимание също така и на публично-частното партньорство, междуобщинското сътрудничество, както и на административния капацитет на община Габрово.

Изводи и препоръки по отношение на Анализа на икономическото и социалното развитие на Община Габрово.

Направеният преглед на Анализа на икономическото и социално развитие на община Габрово показва, че е частта е разработена много подробно и изчерпателно. Към аналитичната част са представени редица приложения, които илюстрират анализа.

Структурата и съдържанието като цяло отговарят на изискванията в Методическите указания на МРР.

В анализа е отчетено стратегическото и благоприятно географско разположение на община Габрово, което е определило развитието на града и района в исторически план. Частта "Обща характеристика/профил на община Габрово" би могла да се допълни с картов материал, показващ от една страна разположението на община Габрово на територията на страната, принадлежността ѝ към определен район за планиране и област, както и да се обозначи териториално-административното деление в самата община. За целия анализ на икономическо и социалното развитие на община Габрово може да се отбележи, че преобладава описателната част.

Аналитичната част е изчерпателна, подкрепена с множество изясняващи приложения. Използвани са множество статистически данни, като прави впечатление, че са проследени различни периоди. При последваща актуализация е добре да се обмисли уеднаквяване на периодите, за които да се използват съпоставими статистически данни.

По отношение на изготвения SWOT анализ може да се направят следните изводи и препоръки:

Идентифицирани и оценени са и вътрешните фактори, разглеждани като силни и слаби страни на Общината – Степен на използване на природо-географския потенциал на общината, Развитие на икономиката, Развитие на здравеопазването в общината, Развитие на образованието в общината, Развитие на културата в общината, Развитие на социалните дейности в общината, Екологично състояние на общината.

Като външни характеристики са идентифицирани – правна среда, икономическа среда, социална среда, природно-географска среда, демографска среда, инфраструктурна среда, отраслова среда, институционална среда, културна среда, екологична среда.

Стратегическата рамка за развитие на община Габрово в периода 2014-2020 започва с определяне на Визия за развитие и стратегическите цели. Стратегическата рамка е разработена съгласно Методическите насоки на МРР и в нея се съдържат три стратегически цели, единадесет приоритета и двадесет и четири специфични цели.

Прави впечатление, че в стратегическата част и сред приоритетите на плана не се открояват достатъчно мерките, отразяващи пространствения потенциал за развитие на територията, както и възможностите на междурегионално, териториално и транснационално сътрудничество.

Например в приоритетите и специфичните цели на плана е слабо засегната възможността за изграждане на партньорство между община Габрово и съседни общини и насърчаване на междуобщинското сътрудничество при реализацията на инфраструктурни проекти, каквато практика има с изграждането на регионалното депо, както и други проекти, насърчаващи туризма например. Би могло също така да се отчете и възможността за развитие на междурегионалното, териториалното и транснационалното сътрудничество с местни и регионални власти от страни-членки на ЕС. Наличието на такъв приоритет се обвързва и с възможността за кандидатстване по програмите за трансгранично сътрудничество - Оперативна програма за междурегионално сътрудничество INTERREG Интеррег, Оперативна програма за транснационално сътрудничество "Югоизточна Европа" и други европейски програми за финансиране като Култура, Интелигентна Енергия и др.

Освен за реализацията на проектни инициативи, наличието на такъв приоритет предполага поддържане и развитие на вече изградени партньорски взаимоотношения с градове не само от Европейския съюз и сътрудничество в областта на културата, младежки дейности и др., каквито партньорства Община Габрово има.

Като цяло при разработване на Общинския план за развитие на Община Габрово са спазени стратегическите насоки за разработване на общинските планове, визирани в Областната стратегия за развитие на област Габрово.

Препоръка:

В стратегическата част и сред приоритетите на плана е добре да бъде подчертано развитието на територията и в частта на Общината, която не е обхваната в строителните граници на града като по този начин ще бъде отразен пространствения потенциал за развитие на територията, както и възможностите на междурегионално, териториално и транснационално сътрудничество.

Предварителна оценка на въздействието на ОПР на Община Габрово 2014 – 2020 г.

Анализите и независимите оценки за адекватност и реалистичност на определените цели и приоритети на Общинския план за развитие на Община Габрово за периода 2014-2020 г. и на необходимите ресурси и действия за реализацията му в рамките на предварителната оценка на въздействието му върху социално-икономическото развитие, допринасят за подобряване качеството на плана и способстват за бъдещото му ефективно и ефикасно изпълнение. Предварителната оценка на социално-икономическото въздействие служи и като база за сравнение и дава ориентири за извършване на надеждна междинна и последваща оценка за резултатите от изпълнението на ОПР за периода 2014-2020 година.

Стратегическата част на ОПР на община Габрово определя общата рамка и насоките за регионално развитие на общината и е съобразена с целите и приоритетите на политиката за сближаване на ЕС през периода 2014-2020 г. както и с целите и приоритетите, залегнали в националните и регионални документи за регионално развитие - ОСР на област Габрово, РПР за СЦР за периода 2014-2020, НСРР 2012-2022. В съответствие с оценения собствен потенциал и възможностите за развитие на общината, в плана са изведени цели и приоритети, които имат конкретно териториално измерение и ще имат реално въздействие за постигане на устойчив икономически растеж и балансирано социално развитие при умело поддържане на екологичното равновесие в територията.

5. Индикативна финансова таблица

Компонентите на индикативната финансова таблица обхващат разпределението на необходимите финансови средства на ниво приоритетни оси и общия обем на планираните средства за тяхната реализация. Източниците на финансиране за реализация на приоритетите в развитието на общината са посочени.

Абсолютни и относителни стойности са определени за:

- ⇒ местно публично финансиране - общински бюджет и местни публични

фондове;

- ⇒ външно публично финансиране - централен бюджет, фондове на ЕС;
- ⇒ частно финансиране - фондове, фирми.

Общият бюджет на ОПР на община Габрово за периода 2014-2020 е 510 133 000 млн. лв., от които за сметка на общински и местни публични фондове – 18 731 000 лв., а най-голям дял (55%) имат фондовете от ЕС – 279 629 000 лв.

Методическите указания за изготвяне на финансовата прогноза предлагат тя да се основава върху:

- макроикономическите показатели за страната и региона (на нива NUTS 2 и 3) и тенденциите в социално-икономическото развитие на общината през периода до 2020 г.,
- средносрочните прогнози при съставянето и изпълнението на общинския бюджет по отношение на приходите, разходите и субсидиите в общинския бюджет,
- възможностите за използване на средствата от фондовете на ЕС.

В този смисъл е добре да бъде добавена обосновка за преценка на общинското финансиране, както и на анализ на бюджета и капиталовата програма на общината. Прави впечатление, че при отчетени демографски проблеми, намаляващо население и свита икономика се отбелязва ръст в планираните разходи/инвестиции и проекти, извън бюджета на общината, които се очаква да бъдат финансирани от ЕСИФ и други източници. В същото време на национално ниво очакваните фондове от ЕСИФ се запазват на сходно ниво спрямо периода 2007 – 2013, което поставя Община Габрово в силно конкурентна среда.

Макар финансовото разпределение да е индикативно и да има възможност то да бъде променяно и актуализирано, предложената рамка е оптимистична спрямо планираните финансови ресурси, извън общинското финансиране.

6. Индикатори за оценка и наблюдение на плана

В тази част се въвежда системата от индикатори за наблюдение и оценка на ОПР на община Габрово 2014 – 2020 с изричната уговорка, че е търсено максимално съответствие с методическите указания на МРР и добрите практики.

Дефинирани са две подсистеми за формулиране на индикаторите – подсистема за наблюдение и подсистема за оценка, които в последствие са разработени на различните нива на цели. Това не е необходимо и допълнително усложнява системата от индикатори. Методическите указания насочват единствено към индикатори за резултат и индикатори за въздействие.

Като приложение към ОПР са представени 4 таблици с индикатори, като липсва пълна матрица с индикаторите на ниво цел, приоритет, специфична цел.

Методическите указания посочват, че *индикаторите за въздействие* се използват на ниво **специфичните и стратегическите цели**. Добре е тези индикатори да бъдат съвместими и да има възможност да бъдат агрегирани от ниво специфична цел до ниво стратегическа цел, за да може да бъде измервано изпълнението. Би могло да се

обмисли използването на по-малко на брой индикатори на ниво стратегически цели, като това може да бъде анализирано при междинна оценка на плана.

Има индикатори на ниво специфична цел, които не допринасят до индикатор на ниво стратегическа цел – например „прираст на внедрените иновации“; „прираст на обхванатите МСП“ и „прираст на обхванатите терени“. Тъй като акцентът в ОПР върху икономическото развитие и иновациите е много голям, би могло да се обмисли включването на първите два индикатора на ниво стратегическа цел.

По отношение на индикаторите за резултат, които са формулирани на ниво проекти препоръките са следните:

Да се разграничат индикатори за резултат и индикатори за продукт (например брой компании е индикатор за продукт).

Индикаторите за резултат да се опростят в посока на намаляване на техния брой и използването на набор от 10-15 индикатори, които да могат да бъдат агрегирани от системата за наблюдение на ниво мярка и приоритет.

Определените източници за захранване с информация са надеждни (НСИ, ИСУН и данните за изпълнение на проектите.)

7. Действия по наблюдението, оценката и актуализацията на плана

Тази част от ОПР описва дейностите за мониторинг и оценка, отговорната структура за наблюдение на изпълнението, оценка и актуализация на плана и информационната обезпеченост.

Разписана е системата за докладване на дейностите по изпълнение на ОПР (наблюдение), типовете доклади (годишни), оценките и актуализацията. Системата е разписана много подробно – би могло текстът да се съкрати. Също така е предвидено за тези дейности да отговаря ново звено в Община Габрово „Звено за интегрирано градско развитие“. Това не е категорично уточнено и препоръката е да бъде предвидена алтернативна структура или работна група, която да отговаря за дейностите по наблюдение и оценка на ОПР.

8. Действия за прилагане принципа на партньорство и осигуряване на информация и публичност

Тази част от плана включва начините на прилагане принципа на партньорство и осигуряване на информация и публичност, разпределени в три точки:

1. Дейности, извършени в рамките на разработване на ИПГВР
2. Дейности за гражданско участие и партньорство при разработване на ОПР
3. Неформални и качествени механизми за набиране на информация и изграждане на партньорство по време на разработване на ИПГВР и ОПР

Заклучение:

Принципът за партньорство е спазен, като са привлечени заинтересованите страни и партньорите на община Габрово да се включат и да участват активно в процеса на разработване на ОПР 2014-2020. Описани са механизми и за тяхното участие при изпълнението на плана. Планирани са дейности за информационно осигуряване и публичност на ОПР.

Като общо наблюдение може да се отбележи, че тази част е развита в големи детайли и би могла да бъде редактирана и синтезирана.

9. Програма за реализация на Общинския план за развитие

Програмата за реализация на Общинския план за развитие на община Габрово за периода 2014-2020 е съставена в табличен вид, като за постигането на всяка стратегическа цел, приоритет и специфична цел са определени конкретни дейности. Описанието на дейностите включва наименование, източник на финансиране, отговорна организация и период на реализация (по години за периода 2014-2020).

В отделна графа се посочва конкретната дейност включена ли е в ИПГВР на гр. Габрово, което спомага за добрата обвързаност между двата документа.

Индикативни финансови стойности са определени на ниво проект.

Заклучение:

Програмата за реализация е разработена в съответствие с Методическите указания на МРР и е много изчерпателно изготвена. Планираните дейности са съобразени с мерките и специфичните цели, заложи в стратегическата рамка.

Необходимо е да се прецизират източниците на основно и допълващо финансиране от ЕСИФ и ОП, тъй като програмирането на оперативните програми вече е напреднало и е ясна демаркацията и допълването между тях в доста висока степен с оглед и на етапа на подготовка на Споразумението за партньорство и предвидената допълняемост между програмите (в приложенията към него).